

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. IV. Aliæ objectiones solvuntur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

divinæ personæ, ratione unius naturæ, unâ gaudent ratione dominij, sicut & unâ omnipotentia dicuntur omnipotentes: Ergo servitus etiam immediate comparatur ad naturam, subindeque de illa prædicatur. Tum etiam, quia servitus de qua loquitur, sequitur conditionem creaturæ rationalis dependentis à Deo, in esse, fieri, & conservari, & cum illa commensuratur: Sed ratio creaturæ sic dependentis à Deo, convenit immediate naturæ, & ratione illius personæ: Ergo idem est de servitute dicendum.

§. IV.

Aliæ objectiones solvuntur.

25. **O**bjicies primò: Gratia habitualis præstat formaliter esse filium Dei adoptivum, ut in Tractatu de gratia ostensum est: Sed gratia habitualis reperitur in Christo, ut patet ex dictis suprà disp. 12. art. 1. Ergo Christus est filius adoptivus Dei.
26. Respondeo primò distinguendo Majorem: Gratia habitualis, ut habita per spiritualem generationem, præstat formaliter esse filium Dei adoptivum, concedo Majorem. Gratia habitualis spiritualem generationem non terminans, nego Majorem. Similiter distinguo Minorem: Gratia habitualis reperitur in Christo, ut habita per spiritualem generationem, nego Minorem: ut communicata alio modo, concedo Minorem, & nego Consequentiam.
27. Explicatur solutio: Cum dicitur gratiam habitualement præstare formaliter esse filium Dei adoptivum, hoc debet intelligi de illa ut habita per spiritualem generationem, sicut natura non aliter quàm ut terminans generationem naturalem, præstat formaliter esse filium naturalem: unde licet in Spiritu Sancto, non minus quàm in Verbo, natura divina invenitur: quia tamen Spiritui Sancto non convenit per generationem naturalem, filiationem naturalem non fundat, nec Spiritum Sanctum, filium Dei naturalem constituit. Licet autem gratia habitualis animæ Christi conveniat, infusio tamen illius, spiritualis generatio non est, quia licet ad naturam Dei participatam terminetur, non terminatur ad illam secundum modum naturæ, sed ad modum proprietatis consequentis gratiam unionis, & ad illam ut ad finem ordinatur, cum tamen de ratione generationis sit, terminari ad naturam sub conceptu naturæ primariò in intentione & in executione, & ideo in Christo non fundat filiationem adoptivam, sicut in aliis justis.
28. Respondeo secundò, distinguendo rursus eandem Majorem: Gratia habitualis præstat formaliter esse filium Dei adoptivum, quando subiectum est capax filiationis adoptivæ, concedo Majorem. Si non sit capax illius, nego Majorem. Suppositum autem Christi, cum non sit extraneum à Deo, utpote identificans sibi naturam divinam, & habeat jus ad illius hæreditatem per naturam, est incapax filiationis adoptivæ: & ideo licet in ipso gratia habitualis reperiat, filius tamen adoptivus Dei esse nequit.
29. Dices, Effectus formalis formæ est ipsa forma communicata subiecto: Ergo si gratia habitualis sit causa formalis filiationis adoptivæ, repugnat illam communicari alicui subiecto, nisi illud filium Dei adoptivum constituat.
30. Respondeo effectum formalem formæ esse ipsam formam communicatam, non cuiusvis sub-

jecto, sed subiecto talis formæ capaci, subindeque si subiectum aliquod filiationis adoptivæ sit incapax, quamvis ipsi communicetur gratia habitualis, quæ est causa formalis talis filiationis, filius tamen adoptivus non erit.

Instabis: Non stat capacitas in subiecto ad formam, cum incapacitate ad illius effectum formalem: Ergo si gratia habitualis sit causa formalis filiationis adoptivæ, non poterit in Christo esse incapacitas adoptionis, cum capacitate ad gratiam habitualement. Consequentia patet, Antecedens probatur. Non stat in subiecto aliquo capacitas ad calorem, albedinem, vel quantitatem, cum incapacitate ad esse calidum, album, & quantum: quia calor est adæquata forma calidi, albedo albi, quantitas quanti: unde quia in Angelo est incapacitas ad tales effectus, formas à quibus proveniunt recipere nequit: Ergo universaliter verum est, non stare cum capacitate ad formam, incapacitatem ad effectum formalem illius.

Respondeo distinguendo Antecedens: Non stat capacitas in subiecto ad formam, cum incapacitate ad illius effectum formalem primarium, transeat Antecedens. Ad illius effectum formalem secundarium, nego Antecedens, & Consequentiam: nam filiatio adoptiva non est effectus primarius, sed secundarius gratiæ habitualis, & aliàs cum sit connorativus, potest gratia existere sine illo, & in subiecto esse capacitas ad gratiam, cum incapacitate ad hunc effectum formalem: exempla autem ad probationem Antecedentis adducta, solum de primario effectu convincunt.

Objicies secundò: Si Christus non esset filius Dei adoptivus, maximè quia filius ejus naturalis est: Sed hæc ratio non valet: Ergo rursus præcipuum fundamentum nostræ sententiæ. Major patet, Minor probatur multipliciter. Primò quia licet Christus ut subsistens in divinitate, filius Dei naturalis sit, prout tamen in humanitate subsistit, non est formaliter filius naturalis Dei, sed solum identicè & materialiter: Ergo de Christo prout sic potest dici filiatio adoptiva.

Secundò, Filius naturalis per generationem, potest esse adoptivus: Ergo licet Christus sit filius naturalis Dei, ratione æternæ generationis, nihilominus filius ejus adoptivus esse potest. Consequentia patet, Antecedens probatur ex jure civili, lege *Qui liberatus*, ff. de adoptionibus, ubi dicitur: *Qui liberatus est patriâ potestate, honestè reverti non potest, nisi adoptione*: Ergo filius naturalis, à patria potestate mancipatus, potest sub illa per adoptionem constitui, subindeque non repugnant in eodem supposito adoptio & filiatio naturalis.

Tertio, Filiatio non convenit personæ ratione sui, sed ratione naturæ, unde ad adoptionem non petitur extraneitas suppositi, sed sufficit extraneitas naturæ: Sed Christus ut homo est extraneæ naturæ à Deo: Ergo licet sit filius ejus naturalis, ratione suppositi divini, potest tamen ratione naturæ assumptæ, constitui & denominari filius ejus adoptivus.

Denique, Si à Christo excluderetur filiatio adoptiva, ex eo præcisè quod est filius naturalis Dei, sequeretur quod in casu quo Spiritus Sanctus naturam humanam assumeret, foret filius Dei adoptivus: Sed hoc dici nequit, ut infra dicemus: Ergo ratio illa non valet: Sequela probatur: Spiritus Sanctus humanitatem assumens, fi-

lius Dei naturalis non esset, ut constabit ex infra dicendis: Ergo si ex eo præcisè excludatur filiatio adoptiva à Christo, quod filius Dei naturalis est, Spiritus Sanctus naturam humanam assumens, filius Dei adoptivus esset.

37. Respondeo, concessa Majori, negando Minorem, ad cuius primam probationem, nego Antecedens, ut enim dicemus articulo sequenti, Christus in quantum homo est filius Dei naturalis formaliter, *ly in quantum* determinante in recto non naturam, sed suppositum ut in illa subsistens, non reduplicativè, sed specificativè; unde Christus, etiam in quantum homo, & prout subsistens in natura humana, est incapax filiationis adoptivæ: ad adoptionem enim, ut supra dicebamus, requiritur persona extranea, ut constat ex ejus definitione: licet autem Christus ut homo, seu ut subsistens in natura humana, sit naturæ extraneæ suppositum, non tamen est persona extranea: sicut licet in quantum homo sit suppositum naturæ finitæ, & à Deo distinctæ, non tamen est persona finita, nec distincta à divina Verbi persona.

38. Ad secundam dicendum quod licet in humanis & civilibus, filius naturalis extra patriam potestatem existens, posset olim adoptari à Patre, & per adoptionem ad ipsum revertere, repugnat tamen filium Dei naturalem, ejus filium adoptivum fieri: nam in jure civili Romanorum, filius extra patriam potestatem existens, privabatur omni jure ad patris hæreditatem; & quia solum hoc jus attendit civilis consideratio, fit ut in consideratione civili filius naturalis non esset, ac proinde capax existeret civilis adoptionis: filius autem naturalis Dei, semper est in consideratione Theologica filius proprius, naturalis, & verus, cum quo non comparitur esse filium adoptivum; nam ut supra ex Concilio Francofordiensi ostendimus, adoptiva filiatio dicit negationem filiationis veræ, naturalis, & propriæ.

39. Ad tertiam nego Majorem: Ut enim egregiè discurrit S. Thomas quodlib. 9. quæst. 2. art. 4. forma competens supposito ratione naturæ, respicit naturam ut per se primum subiectum, ut constat in passione, morte, aliisque passionibus & actionibus, quæ quia supposito ratione naturæ competunt, respiciunt naturam ut subiectum per se primum: Sed filiatio non respicit naturam ut primum subiectum sui: Ergo non convenit supposito ratione naturæ, sed immediatè comparatur ad personam. Probatur Minor: Forma respiciens naturam ut per se primum subiectum, denominat per se primum naturam, & ratione illius personam, ut in eisdem exemplis actionis & passionis conspicitur, quæ quia primariò comparantur ad naturam, & ratione illius attribuuntur supposito, denominant per se primum naturam: Sed filiatio non denominat naturam, hæc namque nec filia nec pater dicitur: Ergo natura non est primum filiationis subiectum.

40. Dices cum Petro Hurtado, cui hæc ratio D. Thomæ displicet: Si humanitas produceretur sine aliqua subsistentia (quod plures censent possibile) verè esset producentis hominis filia: Ergo filiatio potest denominare, denominatque naturam. Consequentia patet, Antecedens probatur, Humanitas in illo casu esset per generationem producta, utpote cum illius productio esset origo viventis à vivente conjuncto in similitudinem naturæ: Ergo verè esset genita, & consequenter gignentis hominis filia.

A Respondeo negando Antecedens, ad cuius probationem dicendum quod filiatio omne genitum non denominat, sed solum genitum completè & perfectè tale: humanitas autem sine subsistentia producta, non esset genita secundum perfectè denominationem geniti, & ideo non esset filia.

Ad ultimam probationem Minoris principalis, nego sequelam Majoris; licet enim à Spiritu Sancto, in casu quo humanitatem assumeret, non excluderetur filiatio adoptiva, ratione filiationis naturalis, quæ ipsi non competit, cum ex vi suæ processionis non procedat in similitudinem naturæ, ut in Tractatu de Trinitate declaravimus, ob aliam tamen rationem filiatio adoptiva ei non competeret, quia nimirum adoptio petit extraneitatem personæ, id est personam distinctam ab adoptante, & non habentem ab intrinseco jus ad hæreditatem: at verò Spiritus Sanctus, ut homo, non esset persona extranea à Deo, cum non esset personaliter distinctus à seipso ut in Deitate subsistente, jusque ab intrinseco haberet ad hæreditatem Dei, subindeque filius ejus adoptivus non esset.

ARTICULVS II.

An Christus, in quantum homo, sit formaliter filius Dei naturalis?

C Christum ut hominem in sensu materiali & identico esse filium Dei naturalem, fatentur omnes Theologi, nec ab aliquo potest negari, est enim veritas fidei, eadem certitudine tenenda, quæ credimus mysterium Incarnationis, consistens in unione duarum naturarum in persona Verbi, quæ filius Dei naturalis est. Unde Joan. 1. dicitur: *Vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti à Patre.* Solum ergo difficultas est, & controversia inter Theologos, an in sensu formali sit verum, Christum ut hominem esse filium naturalem Dei: *ly ut* determinante naturam humanam, vel suppositum terminans humanitatem, specificativè, aut reduplicativè.

Prima sententia docet Christum in quantum hominem esse filium Dei naturalem, *ly in quantum* determinante & reduplicante naturam humanam. Hanc tenent Suarez, Vazquez, Beccanus, Hurtado, & alij ex Recentioribus; qui tamen in eo differunt, quod Hurtado existimat, Christum in quantum hominem, esse filium Dei naturalem, filiatione fundatâ in humanitate quatenus Verbo unitâ. Alij verò asserunt, Christum ut hominem esse filium Dei naturalem, filiatione fundatâ in sanctificatione humanitatis à Verbo.

E Secunda negat Christum ut hominem, sive *ly ut*, vel *in quantum*, determinante naturam: sive determinante specificativè, aut reduplicativè suppositum ut in humanitate subsistens, esse in sensu formali filium naturalem Dei. Ita Franciscus del Castillo disp. 17. quæst. 1. parte 4.

Tertia, quæ in schola D. Thomæ communis est, & quam Delugo, Ragusa, & alij ex Patribus Societatis amplectuntur, docet Christum ut hominem, *ly ut* reduplicativè aut specificativè determinante naturam humanam, non esse filium Dei naturalem, determinante tamen suppositum terminans humanitatem, esse filium Dei naturalem, filiatione fundatâ in generatione æterna, & per gratiam unionis humanitati communicatâ.